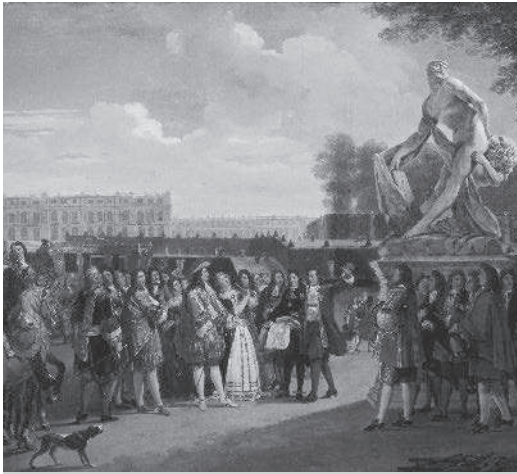

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 1

Doel: Om te lezen

Het hof van Lodewijk XIV in de tuin van Versailles, het paleis vlak bij Parijs.

Een koninkrijk met drie standen

Aan het hof van de Franse koning was het altijd druk en er waren vaak feesten. Veel edellieden kwamen naar het hof van de koning om gunsten te vragen. Al sinds de tijd van monniken en ridders hadden de edellieden en de mensen van de kerk, de **geestelijken**, bepaalde voorrechten. Ze hoefden bijvoorbeeld weinig belasting te betalen. De bevolking was verdeeld in drie groepen of

standen: de geestelijken vormden de **eerste stand**, de edellieden de **tweede stand** en de rest van de bevolking de **derde stand**: dat waren de arme mensen, maar ook de boeren, kooplieden, ambachtslieden en geleerden. Zij hadden geen rechten. In de tijd van regenten en vorsten waren de eerste en de tweede stand steeds rijker en machtiger geworden. De koning was het machtigste en rijkste van iedereen.

de gunst

Wat je uit goedheid voor iemand doet.

de geestelijke

Iemand die leeft in dienst van de kerk.

het voorrecht

Een recht dat de meeste anderen niet hebben.

de stand

Groep mensen in de samenleving.

de eerste stand

De priesters.

de tweede stand

De edelen.

de derde stand

De rest van de bevolking.

Boze burgers en boeren

De geestelijken en edellieden betaalden minder belasting dan het volk. Kloosters en kastelen hadden land en rijkdommen. En de eerste en de tweede stand wilden meer macht. Als het brood duurder werd na een slechte oogst, was dat voor de derde stand het ergst. Zij hadden niets te vertellen en moesten toch belasting betalen. Steeds meer mensen wilden gelijke rechten, die in een democratische grondwet moesten komen.

De koning snapte niets van de onvrede. Hij liet toch rijst en graan uitdelen? Mensen beweerden dat koningin Marie-Antoinette zei: 'Als ze geen brood hebben, eten ze maar cake.' Hoewel dat niet waar was, maakte zo'n verhaal het volk boos. Zulke verhalen verspreidden zich snel dankzij de drukpers. Nieuwe ideeën over **gelijkheid** en democratie werden in grote aantallen gedrukt. Iedereen kon ze nu lezen.

Boze burgers gaan de straat op en verspreiden nieuwe ideeën over gelijkheid.

de democratische grondwet

Een grondwet die tot stand is gekomen met inbreng van het hele volk.

de gelijkheid

Als dingen hetzelfde zijn.

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 2

Doel: Om te lezen

Koning Lodewijk XVI roept de vergadering van de standen bijeen in 1789.

De koning heeft geld nodig

Arme mensen hadden geen geld voor eten, terwijl koning Lodewijk XVI en koningin Marie-Antoinette feesten gaven en volop kleren, sieraden en pruiken kochten. Het leger kostte ook veel geld. De koning wilde dat alle Fransen nog meer belasting gingen betalen, ook de geestelijken en edelen. Hij wilde dit vragen aan de vertegenwoordigers van de drie standen, de Staten-Generaal. Toen zij bij elkaar kwamen, kregen ze al snel ruzie. De leden van de derde stand gingen weg en spraken samen af dat er een democratische grondwet moest komen. Toen de koning zijn soldaten bijeenriep, brak er een grote opstand uit.

Revolutie!

Het volk had er genoeg van: de armen wilden brood en lagere belastingen. De hele derde stand wilde democratie en gelijkheid. Er moest een democratische grondwet komen met gelijke rechten voor iedereen, daar zouden ook de arme mensen beter van worden. Over alle beslissingen zou eerst gestemd worden. Maar eerst moest er een einde komen aan het oude bestuur. In Parijs sloten veel soldaten zich aan bij de

opstandelingen. Nu hadden ze wapens. De opstandelingen bestormden de Bastille, een fort waar kruit opgeslagen lag. Dit vormde het begin van **de revolutie**: de opstand verspreidde zich daarna over heel Frankrijk. De haat tegen de edellieden en de geestelijken was groot. Het volk trok naar de kloosters en kastelen met schoppen en hooivorken. Ze vermoordden de inwoners en staken de gebouwen in brand

De bestorming van de Bastille op 14 juli 1789.

de opstandeling

Iemand die in opstand komt.

het kruit

Ontploffbaar mengsel van stoffen.